

LEHDISTÖTIEDOTE nro 177/22

Luxemburgissa 8.11.2022

Unionin tuomioistuimen tuomio yhdistetyissä asioissa C-704/20 ja C-39/21 | Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Säilöönnoton tutkiminen viran puolesta)

Kansallinen tuomioistuin on velvollinen tutkimaan omasta aloitteestaan, onko maassa laittomasti oleskelevaan ulkomaalaiseen tai turvapaikanhakijaan kohdistettu säilöönottotoimenpide lainmukainen

Unionin oikeudesta¹ seuraa, että säilöönotto- tai säilöissäpitotoimenpiteen kohdistaminen kansainvälistä suojelua hakenneeseen tai jäsenvaltion alueella laittomasti oleskelevaan ulkomaalaiseen edellyttää lukuisten laillisuusedellytysten noudattamista

Kolme Algerian, Marokon ja Sierra Leonen kansalaista riitauttivat heihin kohdistetut säilöönottotoimenpiteet Alankomaiden eri tuomioistuimissa.

Raad van State (ylin hallintotuomioistuin, Alankomaat) ja rechtbank Den Haag, zittingsplaats 's-Hertogenbosch (Haagin alioikeus, 's-Hertogenboschin istuntopaikka, Alankomaat) kysivät unionin tuomioistuimelta, velvoittaako unionin oikeus tuomioistuimet tutkimaan omasta aloitteestaan, onko sellaista säilöönottotoimenpiteen laillisuusedellytystä, johon asianomainen henkilö ei ole vedonnut, mahdollisesti jätetty noudattamatta.

Tänään antamassaan tuomiossa unionin tuomioistuin muistuttaa ensinnäkin, että kolmannen maan kansalaisen säilöönotto joko laittomasta oleskelusta johtuvan palauttamismenettelyn, kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen käsittelyn tai sen yhteydessä, kun tällaisen suojelun hakija siirretään hänen hakemuksensa käsittelystä vastuussa olevaan jäsenvaltioon, merkitsee vakavaa puuttumista Euroopan unionin perusoikeuskirjan 6 artiklassa vahvistettuun kyseisellä kansalaisella olevaan vapautta koskevaan oikeuteen.

On siis niin, että jos ilmenee, että säilöönnoton laillisuusedellytykset eivät ole täyttyneet tai eivät enää täyty, asianomainen henkilö on vapautettava välittömästi. Näin on erityisesti silloin, kun todetaan, että palauttamismenettelyä tai kansainvälistä suojelua koskevan hakemuksen tutkintamenettelyä taikka siirtomenettelyä ei enää toteuteta asianmukaisella riipydellä tai että säilöönottotoimenpide ei ole tai ei enää ole oikeasuhteinen.

Unionin tuomioistuin korostaa sitten, että ulkomaalaisten säilöönnoton alalla unionin lainsäätäjä ei ole pelkästään vahvistanut yhteisiä aineellisia normeja, vaan se on myös säätänyt tehokkaan oikeussuojan periaatteen nimissä yhteisistä menettelynormeista, joiden tarkoituksena on varmistaa, että kussakin jäsenvaltiossa on olemassa järjestelmä, jonka avulla toimivaltainen oikeusviranomainen voi tarvittaessa asian viran puolesta tutkittuaan vapauttaa asianomaisen henkilön heti, kun ilmenee, ettei ole tai ei enää ole lainmukaista pitää häntä säilössä.

¹ Erityisesti ovat kyseessä jäsenvaltioissa sovellettavista yhteisistä vaatimuksista ja menettelyistä laittomasti oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten palauttamiseksi 16.12.2008 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2008/115/EY (EUVL 2008, L 348, s. 98) ja kansainvälistä suojelua hakevien henkilöiden vastaanottoa jäsenvaltioissa koskevista vaatimuksista 26.6.2013 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/33/EU (EUVL 2013, L 180, s. 96), luettuina yhdessä perusoikeuskirjan 6 artiklan (oikeus vapauteen) kanssa.

Tästä seuraa, että säilöönottotoimenpiteen lainmukaisuuden valvonnassa toimivaltaisen oikeusviranomaisen on otettava huomioon kaikki tietoonsa saatetut seikat, muiden muassa tosiseikat, sellaisina kuin niitä täydennetään tai selvennetään sellaisten menettelyllisten toimenpiteiden yhteydessä, joiden toteuttamista se pitää tarpeellisena kansallisen oikeutensa nojalla, ja kyseisten seikkojen perusteella otettava tarvittaessa esiin se, että jotakin unionin oikeudesta johtuvaa laillisuusedellytystä ei ole noudatettu, vaikka asianomainen henkilö ei olisikaan ottanut tällaista noudattamatta jättämistä esiin. Tämä velvollisuus ei vaikuta velvoitteeseen, jonka mukaan oikeusviranomaisen on kehotettava kutakin asianosaista ilmaisemaan kantansa kyseisestä edellytyksestä kontradiktorisen periaatteen mukaisesti.

HUOMAUTUS: Ennakkoratkaisupyyntö antaa jäsenvaltioiden tuomioistuimille mahdollisuuden tiedustella käsiteltävänä olevan yksittäisen asian yhteydessä unionin tuomioistuimelta unionin oikeuden tulkintaa tai unionin toimen pätevyyttä. Unionin tuomioistuin ei ratkaise kansallisen tuomioistuimen käsiteltävänä olevaa asiaa. Kansallisen tuomioistuimen tehtävänä on ratkaista asia unionin tuomioistuimen ratkaisun mukaisesti. Unionin tuomioistuimen ratkaisu sitoo samalla tavoin muita kansallisia tuomioistuinta, jotka käsittelevät samankaltaista ongelmaa.

Tämä on tiedotusvälineiden käyttöön tarkoitettu epävirallinen asiakirja, joka ei sido unionin tuomioistuinta.

Tuomion [koko teksti](#) julkaistaan CURIA-sivustolla tuomion julistamispäivänä.

Lisätietoja: Gitte Stadler ☎ +352 4303 3127.

Pysy kuulolla!

